

Dwutygodnik, organ Stowarzyszeń Społecznych powiatu bialskiego.

„Głos Społeczny“ wychodzi 1 i 15 dnia każdego miesiąca.

Redakcja i Adm.: Biała-Podl., Narutowicza 21.
Sekretariat czynny: we wtorki, czwartki i soboty od godz. 13 do 14.

Cena 15 gr.

Konto P.K.O. 51.161. Wł.konta: K.K.O. Biała-Podl.
Na odwrocie zaznaczyć: na rachunek „Gł. Społ.“

Pod hasłem kongresu C.Z.M.W.

„Podnosimy nasz sztandar wysoko ku słońcu”.

Jedna z największych w Polsce organizacyj młodzieżowych urządza kongres w Warszawie. Wszystkie komórki organizacyjne Związku Młodej Wsi żyją pod hasłem kongresu. Daje się to wy czuć na zebraniach kół jak i na zjazdach powiatowych. Wszędzie dokonywuje się przeglądu sił, pogłębia ideologię i przygotowuje do Zjazdu w stolicy. Młodzież wiejska zainteresowaniami zaczyna wybiegać poza obręb swej wsi, gminy, czy powiatu. Pragnie ona w ramach swych możliwości podejmować prace w kierunku przebudowy wsi polskiej na całym terenie Rzeczypospolitej. Czuje, że ruch młodowiejski ma w sobie moc odradzania siły narodu i prowadzenia go ku wielkości przez wydobywanie ukrytych sił tkwiących w młodzieży wiejskiej.

Stanowiąc warstwę społeczną wychowaną w wolnym Państwie przystępuje do pracy młodzież wiejska zupełnie wolna od obciążeń i wpływów państw zaborczych. Układa swój stosunek do zagadnień społecznych i państwowych na innych podstawach niż społeczeństwo starsze. Świadoma jest, że wieś pod względem duchowym, socjalnym, kulturalnym i gospodarczym jest środowiskiem odrębnym, ale nie gorszym; że jest na wielu odcinkach pracy opóźniona, ale ma wszelką możliwość do wyrównania załógłości i wpływu na kształtowanie się jej własnego jutra.

Rozumie, że potrzeby i zainteresowania chłopów są zupełnie odmienne od potrzeb i zainteresowań ludności miejskiej i dlatego tworzy odrębną organizację, która mimo swej odrębności „widzi we własnym Państwie najdoskonalszą formę bytu społecznego, gwarantującą możność twórczego wysiłku oraz wartości duchowych jednostkom i grupom społecznym zorganizowanym, podporządkowanym w swoim działaniu naczelną dewizie: — „Do-

bro Państwa — najwyższym prawem”. Zarówno potrzeby jak i własna tradycja dziejowa wsi domagają się wytyczenia własnych dróg rozwojowych, któreby w ramach przytoczonej dewizy pozwalały na samodzielne poczynania w przebudowie dzisiejszej wsi polskiej. Młodzież wierzy, że tylko w takich warunkach ujawni się siła twórcza i zapał do pracy.

Dotychczasowe poczynania zorganizowanej młodzieży wiejskiej świadczą, że największą wartością Ruchu Młodowiejskiego jest jego samodzielny rozwój, przejawiający się w myśleniu i działaniu, oraz przeciwstawienie się wszelkim siłom, wrogim postępowi i rozwojowi szerokich mas chłopskich. Organizacje młodzieży wiejskiej wzięły na siebie, jak powiada S. Gierat, pionierski obowiązek wykorzenienia z duszy chłopów poddaństwa, lęku i tchórzostwa w chwili podejmowania samodzielnych prac nad podniesieniem duchowym i materialnym wsi. Jesteśmy dalecy od rzucania nierealnych haseł, gdyż ponosimy odpowiedzialność za nasze słowa i czyny. Stopniowo, drogą ewolucyjną z roku na rok dążyć będziemy do wychowania się na dobrych obywateli Państwa, umiających dochodzić własnych krzywd i tworzyć dobro wspólne.

Powoli a dokładnie, z całą świadomością celu i środków zorganizowana młodzież wiejska dąży do realizacji zamierzeń, które wobec zbliżającego się kongresu coraz bardziej się konkretyzują, coraz bardziej stają się bliskie. Zebrana młodzież z całej Rzeczypospolitej na kongresie Związku Młodej Wsi w Warszawie w dn. 19 i 20 czerwca ma wykazać, że jest wielką siłą ramion, moc ducha, ogień zapału, a skoro przyjdzie siła wytrwania w pracy zbiorowej, przebudowa wsi polskiej przez młode pokolenie stanie się faktem.

Młodzież zorganizowana gorąco w to wierzy!

DZIEŃ SPÓŁDZIELCZOŚCI

Ustalonym od szeregu lat zwyczajem obchodzimy i w roku bieżącym — 13 czerwca — **Dzień Spółdzielczości**. Są aż nadto ważne i oczywiste dla wszystkich przyczyny, ażeby tegoroczne święto spółdzielców wywołało szerszy oddźwięk społeczny i dało należycie poważne wyniki.

Dziś cały świat obok kryzysu gospodarczego przeżywa kryzys bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo i niepodległość Polski wspiera się na świadomości i obywatelskiej postawie mas ludu polskiego na wsi i w mieście. Najlepszą drogą do ugruntowania tej świadomości obywatelskiej uznajemy podniesienie dobrobytu oraz wzbudzenie poczucia samodzielności gospodarczej i społecznej mas ludowych. I właśnie spółdzielczość jest organizacją gospodarczą tych mas, organizacją samodzielną i samorządną. Dąży ona do poprawy położenia gospodarczego, do zorganizowania gospodarki narodowej w interesie dobrobytu olbrzymiej większości Narodu. Jednocześnie wyrabia spółdzielczość w swych członkach i działaczach poczucie odpowiedzialności obywatelskiej i czynny stosunek do spraw publicznych.

Celem urządzanych w Polsce obchodów **Dnia Spółdzielczości** jest propaganda **ruchu spółdzielczego**. Dzień Spółdzielczości — to również pewnego rodzaju manifestacja wobec społeczeństwa, przegląd dotychczasowych zdobyczy i dorobku spółdzielców, wyjaśnienie wobec ogółu celów i dążeń spółdzielczych.

Wymownym przykładem, czym staje się spółdzielczość dla gospodarstwa społecznego, może być Dania, Finlandia, Szwajcaria — kraje, które cały swój olbrzymi w stosunku do możliwości naturalnych dobrobyt gruntują na oświacie i spółdzielczości. Spółdzielczość polska, będąc stosunkowo młodą, osiągnęła już dość poważny dorobek. W 11 związkach spółdzielczych mamy zrzeszonych

12.068 spółdzielni, do których należy 2.668.000 osób. O sile finansowej tych spółdzielni świadczy suma 1.122.000.000 zł. ich bilansów.

Jednak w stosunku do obszaru Polski i 34 milionów ludności liczba 12 tysięcy spółdzielni jest zastanawiająco niską; wskazuje to na jeszcze bardzo słabe przenikanie ducha spółdzielczości w masę Narodu; jest to zarazem wskaźnikiem słabo i powoli rozwijającego się zmysłu organizacyjnego wśród szerokich warstw ludności w tak ważnej sprawie, jak spółdzielczość.

Dzień Spółdzielczości powinien być dniem decyzji na rzecz spotęgowanego rozwoju spółdzielczości w Polsce. Spółdzielnie wyzwalają tak wytwórców jak i spożywców z rąk wyzyskiwaczy, zaoszczędzają wydatków, przysparzają dochodu z pracy. Spółdzielczość stanowi dla rolnictwa jedyną drogę wyjścia z błędnego koła deficytów rolniczych. Kobiety — kierowniczkami gospodarstw domowych mają w spółdzielniach organizacje, które ułatwią jaknajbardziej wydajne szafowanie dochodami rodziny. Naturalnego sprzymierzeńca ma spółdzielczość i w młodzieży, w jej pragnieniach zniesienia złych gospodarczych i kulturalnych warunków bytu.

Zważywszy to wszystko, zrozumiemy doniosłość hasła: „**Spółdzielczość buduje społeczno-gospodarczą siłę Polski**“. W interesie powiększenia dobrobytu wszystkich warstw społecznych — nie 2½ miliona, lecz conajmniej 10 razy tyle winno być u nas spółdzielców. **Dzień Spółdzielczości** jest wezwaniem do akcji, która może spowodować owo „lepsze jutro“ Narodu.

Jeżeli chodzi o stosunki lokalne, to na terenie m. Białej-Podl., czynne są zaledwie cztery spółdzielnie: Spółdzielnia Mleczarska, Spółdzielnia Pracowników P. W. S., Spółdzielca Księgarnia Nauczycielska i Bank Spółdzielczy Gospodarczy. K.

ŚWIĘTO MORZA

29 czerwca organizujemy „**Święto Morza**“.

W tym dniu cały Naród polski łączy się w jednym wspólnym pragnieniu silnego oparcia swej przyszłości o morze. Przez powszechny udział w uroczystościach „**Święta Morza**“ społeczeństwo stwierdza, że sprawa posiadania własnego wybrzeża morskiego i jego obrony stanowi żywe zagadnienie naszego bytu państwowego. Ze względu na olbrzymie zbrojenia współczesne, zagadnienie to nabiera niezwyklej powagi.

Nie ma dziś w Polsce człowieka, któryby nie znał naszego dorobku na morzu. Jednak nie wolno nam zapomnieć, iż wszystko, co zrobiliśmy dotychczas na odcinku morskim — to wciąż jeszcze tylko pierwsze kroki naszego sojuszu z morzem i naszego utwierdzenia się na wybrzeżu morskim. Morze i Pomorze są dla nas kwestią istnienia państwowego. Dla Polski 74-kilometrowy skrawek wybrzeża ma takie same znaczenie, jak dla W. Brytanii lub Francji cała linia brzegowa. Im mniejsze jest wybrzeże, tym silniej trzeba go bronić; i dlatego musimy bez przerwy i planowo tworzyć na-

szą morską siłę zbrojną, **zwiększać polską Marynarkę Wojenną**, która jest jedyną istotną gwarancją dostępu do morza.

Rozbudowa Gdyni otworzyła Polsce swobodną drogę w świat. Lecz droga — to jeszcze nie wszystko. Zachodzi potrzeba środków transportowych, **konieczność rozbudowy polskiej Marynarki Handlowej**. Rok rocznie płacimy obcym statkom za przewóz naszych towarów bez mała dwa razy więcej, niż wynosi wartość posiadanych statków własnych. Wskutek braku w środkach transportowych polski handel zagraniczny nie może mieć „dalekiego zasięgu“. Nasze wielomilionowe wychodźstwo nie zostało dotąd należycie wciągnięte w krąg współpracy z Macierzą, nie słyszymy o większych stosunkach handlowych między Polską a polakami za oceanem.

Z kolei przykuwa uwagę sprawa kolonii. Polska jest dziś w takiej sytuacji ludnościowej, że mimo największych wysiłków nie będziemy w stanie zatrudnić produkcyjnie naszego naturalnego przyrostu ludności. Położenie nasze jest w tym

wypadku nadzwyczaj ciężkie i tylko wielki wysiłek całego Narodu może spowodować pomyślnie dla nas rozstrzygnięcie kwestii **uzyskania kolonii** i terenów emigracyjnych.

Nasza ideologia morska ma walne oparcie w L. M. i K. **Liga Morska i Kolonialna** liczy obecnie pół miliona członków. Poza tą półmilionową rzeszą są w Polsce miliony ludzi, którzy będąc zdala od L.M. i K., niewiele mogą zdziałać na rzecz morza i kolonii polskich. Taki stan rzeczy godzi w najżywotniejsze interesy Narodu! W Polsce nikomu nie może być obca czy obojętna działalność L. M. i K.; każdy obywatel, a przede wszystkim

obywatel-Polak, powinien na miarę swych środków przyczynić się do utrwalenia i rozwoju naszej pozycji morskiej. Wykazem naszych zainteresowań morzem niech będzie stale wzrastająca liczba członków Ligi Morskiej i Kolonialnej oraz udział w akcji, której służy Fundusz Obrony Morskiej.

Na morze i ku morzu kierujemy nasz wzrok, pomni wskazań wielkiego pioniera polskiej idei morskiej gen. G. Orlicz-Dreszera! Nie skąpmy ofiar na **Fundusz Obrony Morskiej**. Powiększajmy szeregi członków **Ligi Morskiej i Kolonialnej** w do-
brze zrozumianym interesie potęgi Narodu i Państwa.
T. K.

Z Białej Podl.

Bohaterom przeszłości budujmy pomniki „żywe“

Artykuł dyskusyjny. Red.

W księdze dziejów naszego Narodu, widzimy moc nazwisk ludzi, którzy chlubnie zapisali się na karcie historii, czy to jako uczeni badacze, sławni artyści lub też bohaterowie męczeństwa naszej Ojczyzny. Pamięć tych wielkich ludzi szanować powinniśmy i szanujemy.

Od dawna utartym zwyczajem jest, że ku uczczeniu pamięci wielkich i bohaterskich postaci — wznosimy pomniki. Każde miasto uważa sobie za punkt honoru mieć pomniki na swym terenie. Wznoszone są pomniki drogie, na które wydaje się tysiące złotych, są one nieraz bardzo piękne, ale zawsze są to pomniki martwe. Nie negując dobrych chęci inicjatorów i twórców pomników, chcę tylko zwrócić pewną uwagę. Czy w dzisiejszych dość trudnych czasach, nie wartoby zaprzestać budować pomników?... A ku uczczeniu pamięci bohaterów narodowych, budować coś niezbędnego n. p. szkoły, których jest brak?... Wiemy przecież, że olbrzymie masy dzieci nie mają miejsca w szkole, inne uczą się w ciasnych niehigienicznych lokalach, w których dzieci i nauczycielstwo dostają gruźlicy.

Sądzę, że gdyby zamiast budowy jakiegoś pomnika powstała inicjatywa budowy szkoły — społeczeństwo chętniej poparłoby taką inicjatywę i ofiarność na tak pożyteczny cel byłaby kilkakrotnie większa. I powstałby pomnik „żywy“ ku czci przeszłości a pożytkowi teraźniejszych i przyszłych pokoleń.

Zaznaczam, że miejsca historyczne, które powinniśmy uważać za świętość narodową, można upamiętnić efektownie wykonanym, lecz skromnym i tanim pomnikiem.
Aniela Kielbowiczowa.

Święto W. F. i P. W.

Powiat. Komitet W. F. i P. W. w Białej-Podl. zorganizował w dn. 12 i 13 VI. b. r. „Święto W. F. i P. W.“ połączone z zawodami sportowymi z dziedziny strzelectwa, lekkiej atletyki o mistrzostwo powiatu białskiego.

Program zawodów obejmował: I grupa — gimnastyka, pływanie, II gr. — skoki w dal, wzwyż, skok o tyczce, III gr. — bieg na 60, 100, 400 i 800 metr., IV gr. — rzut dyskiem, oszczepem, kulą, V gr. — marsz 10 i 5 klm., VI gr. — strzelanie na 25 i 50

metr.; poza tym — strzelania zespołowe, gry zespołów w koszykówkę i w siatkówkę. Popisy dotyczyły: przenoszenia rannych, ćwiczeń w maskach przeciwgazowych i ćwiczeń harcerskich. Zawodnicy występowali w grupach: hufce szkolne, hufce pozaszkolne, organizacje i niestowarzyszeni, organizacje żeńskie, młodoci (do 16 lat).

W zawodach wzięli udział członkowie i członkinie organizacji, które prowadzą P. W. i W. F. lub tylko W. F. oraz nie stowarzyszeni pragnący zdobyć P.O.S.
(z)

Z życia Związku Strzeleckiego

Komendant Związku Strzeleckiego w Brześciu n/B. wydał rozkaz, w którym nawołuje do konkretnej pracy w organizacji oraz męskiej postawy w usuwaniu niedomagań. Między innymi powiada:

„I dziś na odprawie musimy ślubować i powiedzieć sobie otwarcie: precz z fałszem, obłudą, bufonadą słów i hasel, precz z udawaniem, że się pracuje, precz ze strojeniem się w mundur strzelecki dla potrzeb prywatnych lub dlatego, że ktoś mundur strzelecki dobrze widzi.

„Miejsce w szeregach strzeleckich — tylko dla strzelców z przekonania i konkretnej pracy, wzorowanej na pracach „wszystko dla Ojczyzny.“

Utrzymanie czystości na ulicach miast

Utrzymanie odpowiedniej czystości na ulicach Białej-Podlaskiej wymaga większego nadzoru ze strony Władz Miejskich. W wielu punktach ulice i chodniki są w ciągu dnia zaśmiecone, zanieczyszczone ekskrementami bydłocymi, ścieki przytrotuarowe pełne śmieci, słomy lub stojącej, cuchnącej cieczy.

Czy Biała-Podl. jest nowoczesnym miastem powiatowym czy też jakąś maćkowo-nalewkowską Marianówką?... Utrzymanie w ciągu całego dnia czystości na przylegającym do każdego domu odcinku jezdni i chodnika należy do właścicieli nieruchomości. Trzeba tylko, ażeby każdy właściciel domu miał poczucie ciężącego na nim obowiązku i dołożył nieco starań o podniesienie zewnętrznego wyglądu i warunków higienicznych miasta. Z drugiej strony Zarząd Miejski powinien roztoczyć stałą kontrolę i wdrażać kogo należy do wykonywania istniejących w tym względzie zarządzeń. Odpowiednia czystość na ulicach jest, zdaje się, jednym z zasadniczych postulatów współczesnej urbanistyki.
(s)

Rowerzystom ku rozwadze!

Rowerzyści, zastanówcie się! Czy pieszy przechodzień idący ścieżką obok drogi lub szosy — czy

ma wam miejsca ustępować? Czy ma ciągle schodzić na jezdnię pod koła samochodów i wozów, czy ma zaskakiwać do rowów przy drodze czy szosie? Czy uważacie, że tylko pieszych przechodniów, skromnie idących drogą, obowiązuje omijanie za lada dzwonkiem wspaniale lub mniej wspaniale jadących rowerzystów? Czy ścieżka przy drodze lub szosie jest tylko dla rowerzystów? A gdzie w takim razie mają chodzić piesi?

Zapewne wszyscy piesi powinni zaopatrzyć się w samoloty?... Czy tak?

Jedzie sobie taki, świeżo nieraz upieczony, rowerzysta ścieżką obok szosy i wyobraża sobie, że skoro się dorwał do roweru, to cała droga jego! A więc dzwoni, a dzwonił a wy nieboraki piesze ustępujcie! ustępujcie z drogi! kobiety, ludzie starsi, dzieci ustępujcie! A gdy trafi się harda dusza — sypią się wymyślenia, wyzwiska, a nieraz gotowa awantura. Bo jakże? Z drogi nie chcą ustępować, a tu przecież rowerzysta jedzie!

Rowerzyści, opamiętajcie się! Czy nie łatwiej i czy nie należy rowerzyście omijać pieszych? Pomyślcie o tym!
Hn.

Do P.T. Prenumeratorów naszych zwracamy się z prośbą o **wpłacenie należności** z tytułu prenumeraty „Głosu Społecznego” za rok 1935/6 i za rok 1937.

Z organ. młodzież.

Powiatowy Walny Zjazd Kół Młodzieży Wiejsk.

W dniu 6 czerwca b.r. w sali Sejmiku pod wieżą w Białej Podlaskiej odbył się Powiatowy Walny Zjazd Kół Młodzieży Wiejskiej Związku Młodej Wsi. Zebrało się około 300 delegatów i gości.

Zjazd otworzył prezes P. Z. M. W. kol. Jan Makaruk, który powitał przedstawicieli miejscowych władz, instytucyj oraz gości. Zaraz na wstępie powzięto jednogłośnie uchwałę, by wysłać depeşe hołdownicze do Pana Prezydenta i Marszałka Śmigłego-Rydza.

Następnie w imieniu Pana Starosty Powiatowego powitał Zjazd p. Vice-Starosta Słomski, życząc powodzenia w pracy organizacyjnej i zapewniając poparcie poczynaniom Kół Młodzieży Wiejskiej. Dalsze przemówienia powitalne wygłosili: insp. szk. B. Donten, Prezes OTO i KR. i poseł na sejm K. Światopółk-Mirski, dyr. K.K.O. A. Bonikowski oraz imieniem zorganizowanej młodzieży pow. łukowskiego przemawiał kol. Bancercz Stanisław. Referat o deklaracji ideowej Młodej Wsi wygłosił delegat z Lublina Vice-Prezes W. Z. M. W. kol. Muszyński Stanisław.

Trudno jest w krótkich słowach streścić to wszystko, co było przez zebranych poruszone w dyskusji. Mówiono o sytuacji wsi a w szczególności młodzieży wiejskiej, o konieczności racjonalnej parcelacji, o potrzebie udostępnienia oświaty dla najszerzych warstw społecznych. Radzono o sprawach organizacyjnych; o tym, by objąć Ruchem Młodowiejskim jaknajszerszy ogół młodzieży wiejskiej; o tym, by pracą samodzielną przyczynić się do podniesienia wsi wzwyż pod każdym względem. W związku z powyższym powzięto szereg rezolucyj i uchwał.

W sprawach bieżących omówiono szereg spraw związanych z Kongresem. Postanowiono jaknajliczniej wystąpić w Warszawie by wspólnie z młodzieżą całej Rzeczypospolitej zmanifestować swoją postawę wobec zachodzących przemian, by wypowiedzieć swoją wolę i wykazać moc ducha i czynu zorganizowanej młodzieży wsiowej w Ruchu Wiejskim.
P. Z. M. W.

Sprawy ekon.-gosp.

Rolnictwo i organizacje spółdzielcze

Spółdzielczość umożliwia ludności rolniczej organizować się gospodarczo; stąd też zastosowanie spółdzielczości w rolnictwie jest bardzo rozległe.

Spółdzielcze Banki Ludowe, Gospodarcze, Kasy Stefczyka, będąc tanim i dogodnym źródłem kredytu. zbiornicami oszczędności ludowych, wydobyły rolnika ze szponów żerującej do niedawna na rolnictwie lichwy.

Spółdzielnie przetwórcze: mleczarnie, maślarnie, jajczarnie, młyny, przetwórnice owoców i warzyw i t. p. uszlachetniają produkcją i uprzemysławiają warsztaty pracy rolniczej.

Spółdzielnie zakupu i zbytu, jak spółdzielnie rolniczo-handlowe, spożywców i t. p. zbliżają producenta rolnego do spożywcy, z pominięciem drogo opłaconych pośredników.

Spółdzielnie maszynowe, Spółdzielnie ubezpieczeniowe, Spółdzielnie zdrowia, Spółdzielcze domy ludowe są placówkami rozwoju rolnictwa, ośrodkami kultury i postępu na wsi.

Bialski Bank Spółdzielczy Gospodarczy (przy ul. Reformackiej 10), założony w 1926 r. ma obecnie 260 członków-udziałowców; obrót Banku w r. 1936 wynosił 2.097.099 zł.
M. R.

Wystawa Szkolnych Kas Oszczędności

Z inicjatywy miejscowego Inspektoratu Szkolnego i przy współudziale K. K. O. powiatu rybnickiego została urządzona w dn. od 2 do 10 czerwca w Rybniku, w salach Hotelu Polskiego wystawa Szkolnych Kas Oszczędności. Protektorat nad wystawą objął Kurator Śląskiego Okręgu Szkolnego. Celem wystawy było pogłębienie idei oszczędności wśród młodzieży szkolnej i społeczeństwa.

Wystawa skupiała eksponaty niemal wszystkich w pow. rybnickim S. K. O. Z eksponatów wyróżniały się prace młodzieży, wykazujące obrazowo i plastycznie skutki systematycznej oszczędności i niecelowej rozrzutności. Powszechną uwagę zwracały 2 kontrastowe domki z napisami: 1) Tu mieszka praca i oszczędność; 2) Tu mieszka pijaństwo i lenistwo. Pierwszy — schludny i murowany z ogródkiem i kwiatami, pięknie wewnątrz urządzone, jasno oświetlony i zamieszkały. Drugi — zaniedbany, walący się, podparty drągami, o dziurawym dachu; ponury i opustoszały, widocznie gospodarz przesiaduje w szynku, popija i płacze na ciężkie czasy. Całość wystawy tłumaczyły hasła: „Oszczędnością budujemy!”, „Oszczędność i praca każdego wzbogacal”, „Grosz w K.K.O. złożony, wyda stokrotne plony!”.

Wystawę zwiedziło przeszło 30.000 osób,

dzieci szk. i dorosłych. Doraznym wynikiem wystawy S. K. O. w Rybniku było kilkaset nowo zgłoszonych książeczek oszczędnościowych z wkładami 1 zł. i więcej. Wystawa rozbudziła ambicje jaknajliczniejszego posiadania tych książeczek, o których głosił jeden z plakatów, że „Książeczka K. K. O. daje nam wszystkim korzyści nie mało!”

W Białej-Podl. i powiecie białskim istnieje pokaźna liczba S. K. O., liczba stale wzrastająca, świadcząca wymownie o dużej w tym kierunku pracy nauczycielstwa. Należałoby życzyć, ażeby przy każdej szkole istniała placówka białskiej K. K. O., ażeby każde dziecko mówiło: „Książeczka oszczędnościowa K. K. O. — daje korzyści nie mało!”

S. Z.

Nauka i wychowanie

HARCERSTWO

W dniu 12 i 13 czerwca drużyny harcerzy brały udział w święcie powiatowym W.F. i P.W. W wyniku zawodów otrzymano 6 dyplomów i 5 nagród, a mianowicie: nagrody indywidualne za skok w dal, skok wzwyż, bieg 60 mtr i rzut granatem, oraz nagrodę zespołową za strzelanie na 25 mtr. którą to nagrodę zdobyła III drużyna harc. im. L. Lisa-Kuli w Białej. Skład zespołu był następujący: d-howie Szymański Władysław, Reluga Piotr i Welk Tadeusz. Również i II-gie miejsce w zespołach przypadło nam, gdyż zdobyli je harcerze z I drużyny harc. Ks. J. Poniatowskiego w Białej. Należy podkreślić, że w zawodach zespołów w strzelaniu na 25 mtr. poza nami uplasowały się: zespół P. W. K. na III miejscu, oraz zespół Z. S. na IV-tym. *phm.*

MAŁY FELIETON

Figury i figurki

Właściwi ludzie właściwe miejsca zajęli.

Pan prezes „najwyższe brał miejsce za stołem”. Z doboru zasług i urzędu zaszczyt mu ten należy, ażeby mógł tradycją uświęconie wygłosić zagajenie. Słuchali zebrani, pisał sekretarz, rachował skarbnik, a prezes zagajał nie rany, ważył słowa nie złoto. Popłynęły słowa prezesa, zaskrzypląło pióro sekretarza, wzrosła senność słuchaczy oczekujących końca zebrania. Protokół zdobywał rekord słów i zwrotów: — Organizacja przede wszystkim — zebranie dla wszystkich — Zarząd nad wszystkimi — a w protokole wszystko, co prezes łaskawie raczył zebraniem powiedzieć.

— Słuchajcie i zważcie u siebie, że zorganizowane społeczeństwo wspólnym wysiłkiem cudów dokonać może. Dokonaliśmy, jak widać ze sprawozdań, wiele... Protokoły mówią za siebie. Zamykam zebranie inicjatorów gromadzenia słów. Zwróćmy się w prawo, ażebyśmy pod przewodnictwem prezesa organizacji reklamy zasług odbyć mogli drugie zebranie.

Nowy prezes dokonał nowego zagajenia, nowy sekretarz zapisywał słowa wypowiedziane do starych znajomych zebranych na sali, a członków nowej organizacji. Reklama zasług członków organizacji znalazła uznanie. W temperaturze dy-

Z T-wa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych

Zjazd delegatów Kół TPBPSP w Białej-Podl. dn. 13.6. b. r. Przedmiotem obrad było omówienie organizacji „IV Tygodnia Szkoły Powszechnej”. Zjazdowi przewodn. wice-prezes Kom. Obw. insp. szk. B. Donten.

Zjazd Związku Sąsiedzkiego w Horbowie.

W dniu 9.5. b.r. odbył się w Horbowie Zjazd Związku Sąsiedzkiego. Brały w nim udział Koła Młodzieży z Wólki Dobryńskiej, Kłody Małej i Kłody Dużej oraz z Horbowa. Zarząd P. Z. M. W. reprezentował kol. Stanisław Lejwoda-Instruktor Kół Młodz. Wiejsk. który wygłosił referat ideowy o pracy na terenie Związku Sąsiedzkiego i o Kongresie C. Z. M. W. — Po sprawozdaniach poszczególnych Kół z pracy za rok ubiegły, odbyły się wybory Zarządu. Prezesem jednogłośnie wybrany został kol. Zając Stanisław z Horbowa, ponadto do Zarządu weszli Prezesi poszczególnych Kół i kol. Pleskaczuk z Kłody Małej jako sekretarz Związku oraz koleżanka Wańkówna Władysława — jako kierowniczką Sekcji Koleżanek na terenie Związku Sąsiedzkiego.

Po obradach odbyły się zawody w siatkówkę pomiędzy Kołami Kłoda D. i Horbów. Wygrała Kłoda. Następnie Koło Mł. W. Horbów odegrało sztukę: „Jeden z nas musi się ożenić” oraz odśpiewało szereg pieśni. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna.

P. Z. M. W.

Od Administracji „Głosu Społecznego”

Z dniem 1 lipca b.r. przerywamy wysyłkę „Głosu Społecznego” tym Prenumeratorom, którzy dotychczas nie uregulowali swych zaległości z tytułu prenumeraty „Gł. Sp.” (jednak nie oznacza to anulowania tych kwot).

skusji, przy obfitych opadach słów na zmierzwioną głębę treści bujnie wzrastały niebываłe projekty.

— Zwrócić się w tył i stworzyć organizację wielbicieli prehistorycznej tradycji.

— Zmienić miejsca na sali i odbyć zebranie zwolenników przegrupowania.

— Skupić się dokoła, pochylić głowy i stworzyć organizację konsolidacyjną.

— W lewo, w prawo, w przód i w tył zmienić miejsca — coraz inni, choć ci sami — coraz dalej, choć na miejscu tworzyć nowe organizacje, odbywać nowe zebrania, aż każdy z członków otrzyma tytuł prezesa.

— Powolutku aż do skutku organizujmy się. A skoro wszyscy otrzymają godność prezesów stwórzmy organizację nad organizacjami. Na dwunastu ludzi, dwanaście organizacji, dwanaście prezesur, a stu czterdziestu czterech członków — brakuje tylko organizacji prezesów... Trzeba ją stworzyć...

— Brawo! brawo! — wołało dwunastu zorganizowanych, cieszących się trzynastym prezesem prezesów, wybranym z pośród siebie.

Radość wypełniała serca zebranych, budziła wiarę, że organizacja prezesów dokona cudów.

Ażeby tysiące niezorganizowanych mogło podziwiać czyny zorganizowanych, uchwałę na wieczną rzecz pamiątkę wpisano do „Księgi Przerostów”.

Ofiary, zbiórki, imprezy

Na P.M.S. złożyli: zamiast wieńca na trumnę ś.p. Kazimierza Pawłowskiego — mgr. Zygmunt Zgliczyński z Janowa-Podl. zł. 10; zamiast ofiary na budowę pomnika Powstańców 1863 r. na Białce — Stanisław Kuczyński z Koroszczyzna zł. 4.

Kino, teatr, muzyka

Kino „Tęcza“

W programie od 15 do 30 czerwca b. r. m. inn.:

Po świetnych sukcesach „Dorożki № 13“, wyświetlany będzie w „Tęczy“ również wesoły i beztrudny, pełen humoru i dowcipu film polski „**PAN REDAKTOR SZALEJE**“ — w którym występują ulubieńcy publiczności: Bogda, Ćwiklińska, Brodzisz, Sielański, Fertner, Orwid i inni.

„**LUDZIE w TUNELU**“ — film tak potężny, jak walka ludzi-tytanów z rozszalałym żywiołem natury w tunelu 80 metrów pod powierzchnią wody. Walka o pierwszeństwo, duma i ambicja, miłość, przyjaźń i zazdrość — tworzą niezwykle w swym realizmie widowisko. W filmie „**Ludzie w tunelu**“ grają: Wiktor Mac Laglen, Karol Bickford, Edmund Lowe i inni.

„**KRÓL KOBIEC**“ — film będący gloryfikacją piękna kobiety, Wystawa światowa w Chicago, Monte Carlo, gwiazda teatralna new-yorskiego Broadwayu, kariera, miłość, krach giełdowy — dają dostatecznie emocjonujące sceny i momenty w „**Królu kobiet**“. Na czele obsady: William Powell, Luiza Rainer i Myrna Loy.

Kino „Światowid“

od 15 czerwca b.r.—nie czynne na okres sezonu letniego.

Wznowienie „Baśni o Królowej Róży“

Kółko Teatralne przy Szkole Powszechnej № 2 odegrało w dn. 13.6. b. r. z właściwym temu zespołowi powodzeniem piękną „Baśń o Królowej Róży“.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Białej-Podlaskiej Feliks Koślacz, mający kancelarię w Białej-Podlaskiej, przy ulicy Grabanowskiej Nr. 37 na podstawie art. 602 i 604 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 1 lipca 1937 roku o godzinie 10 w Białej-Podlaskiej, przy ulicy Garncarskiej Nr. 18 odbędzie się w pierwszym terminie licytacja nieruchomości, należących do Janiny Tarwidowej, składających się z kredensu, zegara ściennego, tapczanu, otomany, szafy ubraniowej, szafy bieliźniarki, 2 fotelików i stolika, oszacowanych na łączną sumę 512 złotych.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

m. Biała-Podlaska, dnia 8 czerwca 1937 r.

Komornik Sądu Grodzkiego w Białej-Podlaskiej
Nr. Km. 429/37. (—) Feliks Koślacz.

Sprzedam 3 lampowy baterijny radioodbiornik Philipsa. Wiadomość w Administr. „Głosu Społ.“

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Białej-Podlaskiej, Feliks-Edmund Koślacz, mający kancelarię w Białej-Podlaskiej, przy ul. Grabanowskiej Nr. 37, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 27 lipca 1937 r. o godzinie 10, w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Janowie-Podlaskim odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu nieruchomości hipotecznej, składającej się z parceli Nr. 25 i zabudowań, położonej w kolonii Wandopol, gminy Zakanale, powiecie białskim, województwie Lubelskim pod nazwą „Kolonie Wandopol Nr. Nr. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 i 30a“ obejmującej powierzchnię 13 ha 9968 metrów kwadratowych, która stanowiła własność czystym wpisem Michała Brojka, obecnie spadek wakuujący po tymże Michale Brojku, a w części przez zastrzeżenie Stanisławy z Brojków Pszczoła.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną, przechowywaną w Wydziale Hipotecznym Siedleckiego Sądu Okręgowego w Białej-Podlaskiej pod nazwą „Kolonie Wandopol Nr. Nr. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 i 30a“.

Powyższa nieruchomość została oszacowana na sumę zł. 12450. Sprzedaż zaś rozpocznie się od ceny wywołania t. j. od kwoty zł. 9337 gr. 50.

Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w gotowiznie w kwocie zł. 1245 albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich, i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartości 3/4 części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można oglądać w Sądzie.

m. Biała-Podlaska, dnia 4 czerwca 1937 r.

Komornik Sądu Grodzkiego w Białej-Podlaskiej
Akta Nr. Km. 468/37. (—) Feliks Koślacz.

Żądajcie wszędzie
Wód gazowych i kwasów owocowych
Wytwórni „ZDRÓJ PODLASKI“!

Czy już jesteś członkiem TPBPSP?

Dla dobra dzieci naszych i przez wzgląd na konieczność rozwoju szkolnictwa powszechnego członkiem T-wa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych powinien być każdy obywatel Rzeczypospolitej! Składka członkowska — 50 gr. kwartalnie. Zgłoszenia przyjmują Kierownicy szkół oraz Koła TPBPSP.
Zapisujcie się na członków T-wa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych!

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BIAŁSKIEGO W BIAŁEJ-PODLASKIEJ.

BILANS ROCZNY NETTO

STAN CZYNNY

na dzień 31 grudnia 1936 r.

STAN BIERNY

	W tem w wal. obcych		Zł.	gr	W tem w wal. obcych	Zł.	gr
	Zł.	gr					
1. Kasa i sumy do dyspozycji							
a) gotowizna	34.924	45					
b) pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.	9.779	68					
c) pozostałość w Bankach Państw. i Komunaln.	516	—	45.220	13			
2. Kupony			237	—			
3. Papiery wartościowe							
a) papiery państwowe	8.574	50					
b) akcje Banku Pol., akcje i udziały w Bank. Kom.	9.000	—	17.574	50			
4. Banki i K. K. O. Loro			78	98			
5. Weksle zdyskontowane (54 kont)			115.282	71			
6. Pożyczki wekslowe 671 (kont)			160.587	15			
7. Weksle protestowane							
a) pochodzące z dysk. i poź. weksl. (167 kont)	24.980	88	24.980	88			
8. Rachunki bieżące otwartego kredytu (3 kont)	321.029	—	321.029	—			
9. Należności z tyt. układow konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (179 kont)			325.775	97			
10. Odsetki zaległe			5.077	89			
11. Nieruchomości			23.737	14			
12. Ruchomości			2.276	12			
13. Różne			30.166	52			
14. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			5.160	14			
Razem			1.077.184	13			
15. Depozyty			183.944	81			
16. Różni za weksle kaucyjne			155.215	50			
17. Inkaso			62.400	95			
18. Akcepty Banku Akceptacyjnego			221.210	—			
19. Zabezp. z tyt. układow konwers.			274.606	87			
Ogółem			1.974.562	26			
1. Kapitał zakładowy			100.000	—			
2. Fundusz zasobowy			34.880	37			
3. Fundusz wyrównawczy			1.992	12			
4. Fundusz amortyzacji nieruchomości			687	63			
5. Wkłady oszczędnościowe inst. państwowych samorządowych i innych prawno-publicznych			113.455	29			
a) bezterminowe (29 kont)			1.382	28			
b) terminowe (1 kont)							
6. Wkłady oszczędnościowe osób fizyczn. i prawno-pywatnych			114.837	57			
a) bezterminowe (1803 kont)			221.479	26			
b) terminowe do 3-ch miesięcy (6 kont)			11.800	75			
c) term. ponad 3-miesiące i warunkowe (39 kont)			45.522	92			
7. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe i t. p.)					1.250	86	
a) instytucji państw. samorządowych i innych prawno-publ. (5 kont)			17.065	—			
b) osób fizycznych i prawno-priv. (42 kont)			39.796	—			
8. Zobowiązania inkasowe							
9. Redyskonto weksli			46	827			
a) w Banku Polskim			31.522	—			
b) w Bankach państwowych			48	900			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.							
10. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			122.349	—			
11. Kredyty udzielone Kasie			221.210	—			
a) przez Banki Państwowe			62.716	49			
b) przez inne instytucje			32.960	—			
12. Banki i K. K. O. Loro			95	676	49		
13. Różne			10.764	12			
14. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			21	563	67		
15. Nadwyżka za rok sprawozdawczy			15.759	71			
Razem			1.849	52			
16. Różni za depozyty			1.077.184	13			
17. weksle kaucyjne			183.944	81			
18. Różni za inkaso			155.215	50			
19. Bank Akceptacyjny			62.400	95			
20. Różni za zabezp. z tyt. układow konwersyjnych			221.210	—			
Ogółem			274.606	87			
Ogółem			1.974.562	26			

STRATY   **Rachunek strat i zysków za 1936 r.**   **ZYSKI**

	Zł.	gr	Zł.	gr		Zł.	gr	Zł.	gr
1. Odsetki wypłac. i dopisane					1. Odsetki pobrane i dopisane				
a) od wkładów oszczędn.	18.432	68			a) od weksli	47.761	61		
b) od rachunków bieżących	2.639	28			b) od rachunków bieżących	17.675	02		
c) od redyskonta weksli	18.289	65			c) Pomoc Skarbu Państwa	8.547	39		
d) od zastawu papierów i od kred. udzielonych Kasie	5.374	89			z tyt. układów konwers.				
e) różne inne	1.687	95	46.604	55	d) od papierów wartościow.	969	50		
2. Prowizje wypłacone			790	17	e) od K. K. O. i Banków	162	34		
3. Koszty administracyjne					f) różne inne	4	16	75.120	02
a) wydatki osobowe	28.538	95			2. Prowizje pobrane			7.471	70
b) świadczenia socjalne	2.518	75			3. Dochód netto z nieruchomości			265	28
c) wydatki rzeczowe	9.716	39	40.774	09	4. Odzyskane straty			540	—
4. Podatki i opłaty skarbowe			390	81	5. Opłaty na koszty administracji			10.158	63
5. Amortyzacja					6. Różne dochody			321	05
a) nieruchomości	84	70							
b) ruchomości	409	88	494	58					
6. Odpisy na dłużnikach			2.184	02					
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych			9	84					
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych			1.371	—					
9. Różne			8	10					
10. Nadwyżka			1.249	52					
R a z e m			93.876	68	R a z e m			93.876	68

Buchalter: (—) *Józef Czatyрко*

Komisja Rewizyjna:

(—) *Stanisław Wliczyński*
 (—) *Rafał Kajetanowicz*
 (—) *Aleksander Kutakowski*

Zarząd:

(—) *Andrzej Bonikowski*
 (—) *Józef Czatyрко*
 (—) *Antoni Daniluk*

Oszczędność
to droga do pomyślności i dobrobytu!
Najlepszym podarunkiem jest
książeczka oszczędnościowa
K. K. O.

w Białej Podl., Plac Wolności № 27.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe (poczynając od 1 zł.) przyjmuje K. K. O. codziennie od godz. 8 do godz. 14.

Lekarz-dentysta J. ZYLBERBERG
Biała Podlaska, ul. Krótka № 3.

Zgubiono legitymację fabryczną PWS wydaną na nazwisko Pierzchała Eugeniusz.

W jedności siła!

Bank Spółdzielczy Gospodarczy

w Białej-Podl., ul. Reformacka 10.

Obrót w r. 1936 — 2.097.099 zł. 89 gr.

Zgubiono dowody osobiste na nazwisko Michał Garczyński zamiesz. w Warszawie, wraz z świadectwem i rodowodem należącego do mnie konia cyrkowego (kasztan złoty). Znalazca wymienionych dokumentów zechce złożyć je na Posterunek Policji w Białej-Podl.

Zginęła książeczka wojskowa wydana przez P.K.U. w Białej-Podl. w 1935 r. na nazwisko Stanisław Nazaruk. Znalazca proszony jest o złożenie znalezionej książeczki na Posterunek Policji Państw. w Białej-Podl.

Prenumerata (z przesyłką):

rocznie—3 zł. 50 gr. półrocz.—1 zł. 80 gr.
 kwartalnie — 90 gr. pojedyn. egz.—15 gr.

Prenumeratę zamiejscową prosimy przysyłać albo zwykł. przekazem pocztowym pod adr. Administracji albo na konto czek P. K. O. 51.161. Właściciel konta: K. K. O. w Białej-Podl. (z zaznac. na odwr. „na rachun. „Głosu Społ.“).

Prenumeratę należy opłacać z góry.

Obwieszczenia, dłuższe sprawozdania, rezolucje, hasła rekl., anonsy, podziękowania i t. p. są drukowane w „Gł. Społ.“ za opłatą. Ogłoszenia do „Głosu Społ.“ przyjmuje Administracja oraz Drukarnia A. Lubelczyka. (ul. Pierackiego № 8).

Cena ogłoszeń:

cała strona — 100 zł.   1/4 strony — 25 zł.
 1/2 strony — 50 zł.   1/8 strony — 13 zł.

Ogłoszenia mniejsze — 15 gr. za cm. kw. zajmow. miejsca. Ogłosz. drobne — 10 gr. za wyraz.; o poszukiwaniu pracy — 5 gr. od wyrazu. Ogłosz. w ukł. tabelarycznym o 25% drożej. Ogłosz. są zamieszczane po za tekstem redakcyjnym. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Adres Redakcji i Administracji: Biała Podlaska, ul. Narutowicza № 21.

Biuro Red. i Adm. czynne dla interesantów: wtorki, czwartki, soboty: godz. 13—14.

Redaguje Komitet.

Rękopisów Redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów nadsyłanych artykułów oraz zamieszczania ich w ustalonym przez Redakcję terminie. Artykuły do N-ru bież. powinny być nadsyłane do 8 i 23 dnia danego m-ca

Wydawca: Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Białej Podl.

Redaktor naczelny:
 Jan Makaruk.

Redaktor odpowiedzialny:
 Tadeusz Karpiński.

„Drukarnia Podlaska“, Biała Podlaska, Pierackiego 8.